

DANI BLANCO



# Aro berri on

Pello Zubiria Kamino

ARGIAKO ZUZENDARIAREN ALBOKOA

»  
Kontakizuna?  
Bat? Bitan  
banatzen den  
bakarra?  
Harritzen nau  
herenegun arte  
erlatibismo ia  
osoaren  
apologista  
izandako  
askoren  
manikeismo  
zaharberriak  
»

O rduan seihilabetekari zen LARRUNEN arduradunei Antton Iburguren abokatuak 1987-88an behin baino gehiagotan aipatu zien interes handikoa izango zela negoziaketaz ale berezi bat egitea. Negoziaketaz, “n” larriarekin. Urteak behar izan nituen ohartzeko ETA eta estatuaren artean negoziatu beharretik harago zihoala gizon jakitun haren asmoa: nola negoziatzen da, zein dira negoziaketa baten osagaiak. Aljerreko ahalegina heldu zen laster, eta Iburgurenek ezin zuen ezkutatu bere haserrea frakasoaren ondotik LARRUNeko bazkari batean azkenekoz ikusi genuenean (Himalayan galduko zuen bizia berehala), “hanka sartu diagu eta larrutik pagatuko diagu”. 2011ko urriaren 20a arte, hogeita bi urte.

Nork zer zertarako non nola noraino (eta zergatik!) negoziatzearen inguruan pasatu zaizkigu gutxienez 1984tik gaurdainoko urteak. Guidoni enbaxadoreak deitu duela ultimatum emateko, eta ondoren estradizioak, GAL eta kontakto hartaz gehiegi zekien bat zultura, Santi Brouard. “*Testigo negativo*” direlakoek horren arriskua dute beti, Juan Jose Etxabek eta Juan Felix Erizek aurretik igarri zioten bezala. Aljerrekoa gero, eta tori berun bana, Josu Muguruza eta Iñaki Esnaola. Lizarra-Garazikoaren eta Loiolakoaren biharamunetan, espetxera kristo guztia. Egunsenti berria zabaldu behar zuen halako batean. Hastea baino konplikatua goa zen bukatzea. Argi ibili oraindik.

Datozen hilabeteetarako jokoan dagoena omen da joandako urteon kontakizuna, dioxosozko “relatoa”. Kontakizuna? Bat? Bitan banatzen den bakarra? Harritzen nau herenegun arte erlatibismo ia osoaren apologeta izandako askoren manikeismo zaharberriak. Ez dagoela egia bakar bat, egia asko, nor adina egia edo esplikazio, denen artean kaleidoskopio famatu anitza osatzen omen zutena... orain “kontakizuna” aldarrikatzeko.

Anitzek kontatzeko dauzkaten egia hain ezberdinak jostea edo gutxienez entzun eta erregistratzea izan beharko luke aurrerantzean helburu nagusietako bat. Jakinda denak ez ditugula jakingo eta lekukotasunik utzi nahiko ez dutela batzuek. Egia guztiak esatekoak balira, ez balute minik egingo... Alde bateko eta besteko eta haragoko askoren egiak entzun-irakurrita gaude, beste askorenak falta dira.

Hala ere, atzera baino gehiago aurrerantz jokatuko da Euskal Herriaren egoera berria. Zer zenbat aldatuko den ez jakin arren, badakit zer nahiko nukeen azkar kanbiatea.

Bata. Herri Batasuna eta KASEko jendeak –pixkanaka hasi beharko dugu berriro egiatzko letrak usatzen– gizartearen egituretarako eskatzen dituzten demokrazia parametroak etxean behar dituzte aplikatu, eta fite. Egitura hierarkizatu piramidalak ETAK armak isiltzea lortuz burutu du bere zerbitzurik onena, paradoxikoki, egitura irekiago batekin ezingo zuten. Nekeza izanen dute barne aldaketa, 1983an abandonatutako instituzioetara bihurtu (eta zer nolako arrakastaz!) direnean, ilegalak izanik gainera, baina egin beharra daukate. Bestelako ereduak aspalditik daude.

Eta bia. Bukatu tortura eta ya. Zero tortura. Ez baldin bagara gai Espainiako eta hemengo polizien jokabidea gutxienez Europako beste edozeinenarekin homologarazteko, gainerako helburu politikoak edo fantasia handiusteak edo demagogia hutsalak dira. Torturak egon behar du eztabaidaren erdian, ezabatu dutela bermea egon arte.

ETAK armak isildu ditu gure mendietan eskopetak tiraka hasiak diren garaian, hegaztiak hotza usaindurik Afrikanantz abiatu direlarik. San Blasetarako amiamokoekin batera gure karriketara itzultzen ikusi nahiko genituzke hain luzez falta diren presoak eta iheslariak. Lehenbizikoak bederen.

